

DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA HUMANA DE LA UNIVERSITAT D'ALACANT

Director: Dr. Vicente Gozávez Pérez

Data de creació: 30 de juny de 1986

Principals línies d'investigació

Geografia de la població i del poblament (estructura i canvis socials, assentaments rurals), geografia agrària, geografia de la indústria (industrialització endògena a l'espai rural) i geografia urbana (estructura i funcionament de la ciutat, xarxes urbanes).

Principals activitats

Des de la data de creació les principals activitats han estat:

Congressos i reunions científiques

Organitzades pel Departament, sota la direcció o coordinació del doctor Gozávez Pérez: *La utilització de los estudios geográficos en la planificación del territorio*. Alacant, 1987; *Actualidad y futuro de los espacios urbanos*. Alacant, 1988; *II Congreso de la Asociación de Demografía Histórica*. Alacant, 1990. D'altres congressos i reunions amb presència destacada del Departament: *Séminaire International "L'offre de travail, chômage et migrations: situation actuelle et perspectives pour l'Ouest Bassin Méditerranéen"*. Positano (Itàlia), 1989; *Reunión Científica Internacional "La emigración reciente de extanjeros en España e Italia"*. Universitat d'Alacant. Alacant, 1990.

Publicacions principals

A càrrec de l'equip departamental o d'algun dels seus membres:

- Belando Carbonell, R.: *Realengo y señorío en el Alto y Medio Vinalope. Génesis de las estructuras de propiedad de la tierra*. 289 pàgs. 1989.
- Bonmati Anton, F.: *La agricultura en la provincia de Alicante a finales del siglo XIX*. 385 pàgs. 1989.
- Canales Martínez, G. i Gil Olcina, A.: *Residuos de propiedad señorial en España. Perduración y ocaso en el Bajo Segura*. 441 pàgs. 1988.
- Costa Mas, J.: "Cartografía histórica de las tierras valencianas", a *Atlas temático de la Comunidad Valenciana*, pàgs. 1-20. 1990.
- Davila Linares, J.M.: *Evolución urbana de Alcoy. Siglos XIII-XVIII*. 170 pàgs. 1990.
- Gómez López, J.D.: *La transformación de la estructura agraria en el Valle de Riebeira (estado de São Paulo, Brasil) a través de los cultivos comerciales*. 255 pàgs. 1990.
- Gozávez Pérez, V.: "Comunidad Valenciana", a ap. *Atlas de España*, pàgs. 866-879 i 922-928. Ed. Planeta-Agostini. 1989.
- Gozávez Pérez, V.: "Crise et contrastes spatiaux de la fécondité espagnole", a *Espace. Populations. Sociétés*, pàgs. 201-214. 1989.
- Gozávez Pérez, V.: "La población", a ap. *Historia de la provincia de Alicante*, pàgs. 117-148. 1990.
- Membres del Departament de Geografia Humana (dir.: Gozávez Pérez, V.): *Comarca L'Alacantí*. 250 pàgs. 1990.
- Ponce Herrero, J.: *El corredor de Almansa. Estudio Geográfico*. 287 pàgs. 1989.

Projectes d'investigació més rellevants

Atlas sociodemogràfic de la ciutat d'Alacant (1987). La utilització dels estudis geogràfics en la planificació del territori (1987). Les activitats industrials a les àrees rurals de la província d'Alacant (1988). Estudi geo-econòmic de la comarca de l'Alacantí (1988). Avaluació d'impacte ambiental a la zona de saladeres d'Aigua Amarga (1988). La immigració recent d'estrangers a l'Europa del Sud, en col·laboració amb altres universitats europees (en curs).

DEPARTAMENT DE GEOGRAFIA HUMANA DE LA UNIVERSITAT DE BARCELONA

Els estudis de geografia tenen una llarga tradició a la Universitat de Barcelona. L'any 1968 el Departament de Geografia organitzà una llicenciatura específica d'estudis geogràfics, la primera d'aquest tipus que ha existit en la Universitat espanyola. La reorganització dels ensenyaments de la Universitat de Barcelona el 1987 permeté la constitució de l'actual Departament de Geografia Humana, amb la finalitat de desenvolupar la docència i la recerca especialitzades en aquesta disciplina.

El Departament de Geografia Humana compta actualment (curs 1990-91) amb setze professors i un ajudant, que fan classes en els programes de llicenciatura i de tercer cicle-doctorat de la Facultat de Geografia i Història i en els cursos de Ciències Socials de l'Escola de Formació del Professorat d'EGB. El primer director del Departament fou el doctor Carles Carreras i Verdager (1987-90), i del 1990 ençà ho és la doctora Isabel Pujadas i Rubies.

Les línies de recerca desenvolupades al Departament de Geografia Humana, la majoria de les quals havien estat iniciades abans de la pròpia creació del Departament, giren entorn de les especialitats que tradicionalment componen el complex camp disciplinari de la geografia humana, amb una decantació especial sobre els estudis urbans, d'una banda, i els de pensament geogràfic, de l'altra. El propi Departament definí oficialment com a línies de recerca fins al curs 1990 les següents: sistemes urbans; processos de producció del sòl, propietat i morfologia urbanes; estudis comercials urbans; història urbana; història de la ciència geogràfica i de les disciplines socials que tracten l'espai terrestre; història de les ciències de la terra des de la revolució científica (segles XVII-XX); institucionalització de la ciència i sociologia de les comunitats científiques; dinàmica demogràfica i distribució espacial de la població a Catalunya i a Espanya; organització política i administrativa del territori; ordenació de l'espai rural; micropolítiques del territori: conflictes i moviments socials; espai i noves tecnologies; cartografia aplicada a les ciències socials; didàctica de la geografia humana i de les ciències socials.

En relació amb les línies de recerca desenvolupades, el Departament manté estretes relacions amb l'Institut Cartogràfic de Catalunya, el Centre d'Estudis Demogràfics i el Consejo Superior de Investigaciones Científicas, així com amb diversos centres i instituts de recerca espanyols i estrangers. Actualment s'hi desenvolupen projectes de recerca finançats per CICYT, European Science Foundation, Mancomunitat de Municipis de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, Consell Comarcal del

Baix Llobregat, Institut Cartogràfic de Catalunya, Centre d'Estudis Demogràfics i Fundació Enciclopèdia Catalana.

El Departament acull cada any un cert nombre d'estudiants postgraduats i professors visitants. Durant el curs 1990-91 cinc becaris del programa FPI i quatre becaris estrangers, juntament amb una vintena d'estudiants de tercer cicle realitzen les seves tesis doctorals al Departament. Igualment, quatre postgraduats col·laboren en diversos projectes de recerca, com a investigadors de la Fundació Bosch Gimpera.

El Departament de Geografia Humana participa, a més, en diversos programes "Erasmus" de la Comissió de les Comunitats Europees. En concret, manté acords amb les universitats d'Utrecht, Coimbra, Londres, Middlesex Polytechnic, Madrid, Sevilla, Lleó i Tolosa de Llenguadoc, per als estudis de segon cicle, i amb les de Lisboa i Copenhaguen, per als de tercer cicle.

Per a auxiliar els treballs docents i de recerca, el Departament de Geografia Humana compta amb un laboratori de cartografia i de geografia amb equips de tractament d'imatge digital, sistemes d'informació geogràfica (ARC/INFO) i diversa infraestructura de fotointerpretació, tractament assistit i informatització. Igualment, en col·laboració amb el Departament de Geografia Física i Anàlisi Geogràfica Regional disposa d'una cartoteca, amb un fons de més de 5 000 peces, i una biblioteca especialitzada, que disposa de 15 000 volums i manté 250 revistes vives, en un edifici específic, vora el conjunt de la Facultat.

Portada del llibre publicat en homenatge a Salvador Llobet, primer catedràtic de geografia humana de la Universitat de Barcelona, amb motiu de la seva jubilació (Foto: ICC)

